

باتلاق گاوخونی در کتاب‌های جغرافیا، به عنوان آخرین مقصد رودخانه زاینده رود معرفی می‌شود؛ جایی که زنده رود به عنوان آخرین منزل به آن می‌ریزد.

باتلاق گاوخونی در کتاب‌های جغرافیا، به عنوان آخرین مقصد رودخانه زاینده رود معرفی می‌شود، جایی که زنده رود به عنوان آخرین منزل به آن می‌ریزد و آخرین قطره‌های جانش را تقدیم می‌کند. «زاینده رود» برخلاف بیشتر رودها که از کوه سرچشمه می‌گیرند و به دریا می‌ریزند، راه درازی را طی می‌کند و به جای اینکه قطره‌های آبی‌اش را به پهنه نیلگون دریا متصل کند، پهن می‌کند بر سطح کویر تا یکی از زیباترین مناظر طبیعی خلق شود. مسیری که به باتلاق می‌رسد باتلاق در ذهن بیشتر ما، جای ترسناکی است که همه چیز را به درون خودش می‌کشد و دفن می‌کند، وقتی اسمش «گاو خونی» باشد که حس هراس و ترسش بیشتر هم می‌شود. اما باتلاق گاو خونی کمی با این تصورات فرق دارد و به دلیل درصد نمک زیادی که دارد احتمال غرق شدن در آن صفر است، البته به دلیل چسبندگی خاکش، خودروهای زیادی با نزدیک شدن به مسیر آن، در گل و لای گیر می‌کنند و به سختی خارج می‌شوند. باتلاق گاوخونی برای رسیدن به این باتلاق اسرار آمیز، از اصفهان باید به سمت جنوب شرق رفت و بعد از گذشتن از شهرهای «زردانجان»، «جاجا»، «دستجاء»، «برسیان» و «اژه» به شهر «ورزنه» می‌رسیم که شهری با قدمت چندین هزار ساله است. حدود 25 کیلومتر بعد از شهر زیبا و تاریخی ورزنه، اولین آثار تالاب یا باتلاق بین‌المللی گاوخونی خودش را نشان می‌دهد؛ خاک پفی شکل و شور کویری، گل و لای چسبنده، مسیرهای نمکی و حاشیه‌ای ماسه‌ای که حدود پیشین تالاب را مشخص می‌کند، همه نشانه‌های رسیدن به تالاب است. درست مقابل کوهی کشیده و سیاه رنگ که «سیاه‌کوه» نام دارد، باتلاقی آرام و تازه جان گرفته مقابل چشم‌ها می‌درخشد. باتلاق گاوخونی و گل و لای اطرافش باید مسیری نمکی و ماسه‌ای را طی کرد تا به باتلاق رسید. باتلاقی که در چند سال اخیر حساسی خشک شده بود، اما امسال برای چند ماه آب زاینده رود به سمت باتلاق باز شد و جانی دوباره یافت و به گفته اهالی ورزنه حالا هم برای اینکه باتلاق خشک و از فهرست تالاب‌های جهان حذف نشود، مسئولان شهری اصفهان تصمیم گرفته‌اند که آب فاضلاب اصفهان به سمت این باتلاق روان شود. فاضلابی که از چندین حوضچه تصفیه می‌گذرد و بعد از طی مسیری طولانی به جان باتلاق می‌ریزد تا آن را در نقشه ایران و فهرست بین‌المللی تالاب‌ها حفظ کند تا وقتی از اصفهان به سمت ورزنه آمدم و زدیدم به دل کویر، هنوز چیزی برای غافل‌گیری وجود داشته باشد، نگینی هرچند کم فروغ، اما زیبا و چشم‌نواز. خاک نمکی و چسبنده اطراف باتلاق گاوخونی باتلاق گاوخونی منطقه‌ای وسیع‌تر و عمقی بیشتر از امروز داشته، وسعتش به حدود ۴۷۶ کیلومتر مربع می‌رسیده و اهالی ورزنه می‌گویند آب در این باتلاق موج می‌زده، اما بعد از کم شدن میانگین بارش باران در کشور و کم آب شدن زاینده رود و هدایت آب پشت سد زاینده رود به سمت یزد و کرمان هم از وسعت و هم از عمقش کاسته شده و تا مرز خشکی کامل پیش رفته است، اما امروز با روان شدن آبی کم، جانی اندک گرفته و خیلی‌ها از اصفهان و شهرهای اطراف برای دیدن باتلاق به ورزنه می‌آیند و حتی پا در آب گل‌آلودش می‌گذارند. بازدیدکنندگان باتلاق باتلاق گاو خونی و رودی که به این باتلاق می‌ریخته در زندگی روستائیشان ورزنه تاثیر زیادی داشته و کشاورزی که شکل اصلی زندگی مردم این روستاها بوده از آب «بند شاخ» یا سدی که بر این رود بوده، آب می‌گرفته. کشاورزی در مزارع اطراف گاو خونی بسیار پر رونق و پنبه یکی از اصلی‌ترین محصولات این مزارع بوده، اما امروز بسیاری از این روستاها متروکه‌اند و کشاورزان به سختی امرار معاش می‌کنند. همین چند سال پیش آسمان باتلاق از فلامینگوها سرخ می‌شده و باتلاق مامن پرندگانی چون قو، مرغ دریایی و مرغابی و پرندگان دیگر بوده، اما امروز از فلامینگو و قو که خبری نیست و تعداد پرندگانی که کنار باتلاق هستند، خیلی کم است. البته شکارچیان به همین پرنده‌ها هم رحم نمی‌کنند و با کمی گشت زدن اطراف باتلاق، می‌توان دام‌های آن‌ها را پیدا کرد که بیش از همه مرغابی صید می‌کنند. گاو خونی در ظهر زمستانی زیر نور خورشید می‌درخشد و با صدای باد که در گوش گیاهان اندک دورش می‌پیچید و با جیغ جیغ پرندگان کم‌تعداد اطرافش، خوش است و آرمیده بر بستر کویر، آفتاب می‌گیرد.

تصاویر از آزاده شمس | ایسنا

[2]

[3]

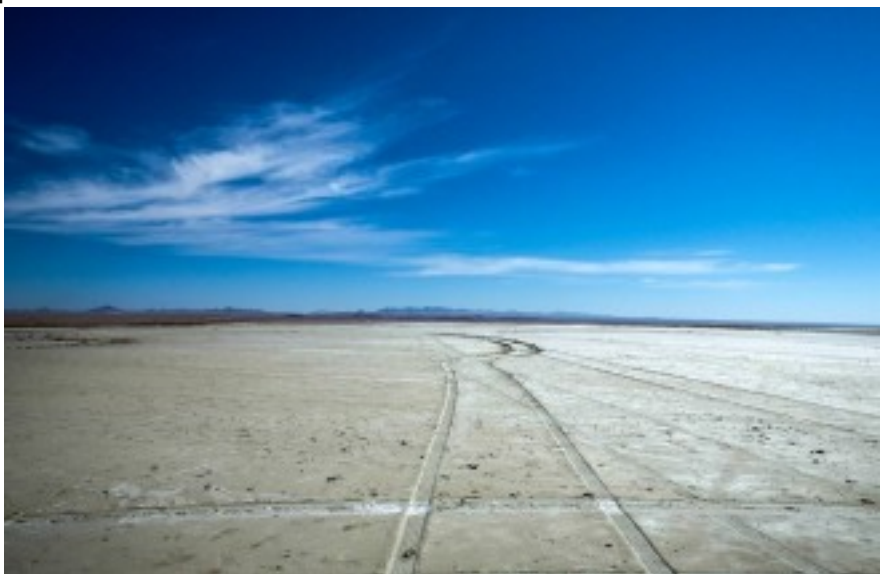
[4]

[5]

[6]

[7]

[8]

[9]

[10]

[11]

برچسب ها: [محیط زیست](#) [12]

[بحران آب](#) [13]